Φως Ιλαρόν

Μηνιαία Έκδοση της Ενορίας Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνου. Έτος 3ο, φ. 33. Ιούνιος 2015

«Άξιον εστίν…»: ο ύμνος του Αρχαγγέλου προς την Παναγία

Το γεγονός γιορτάζεται στις 11 Ιουνίου. Το παρακάτω κείμενο προέρχεται από: http://proskynitis.blogspot.gr/2011/04/blog-post_9368.html.

«Άξιον εστίν ως αληθώς μακαρίζειν σε την Θεοτόκον,
την αειμακάριστον και παναμώμητον και μητέρα του Θεού ημών.
Την τιμιωτέραν των Χερουβείμ και ενδοξοτέραν ασυγκρίτως των Σεραφείμ
την αδιαφθόρως Θεόν Λόγον τεκούσαν, την όντως Θεοτόκον, Σε μεγαλύνομεν».

Το παρακάτω γεγονός έγινε το 980 μ.Χ. Γράφηκε ως υπόμνημα από τον ιερομόναχο Σεραφείμ τον Θυηπόλο το 1548 και το διέσωσε ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης.

Κατά τη Σκήτη του Πρωτάτου, που βρίσκεται στις Καρυές του Αγίου Όρους, εκεί κοντά στην τοποθεσία της Ιεράς Μονής Παντοκράτορος, είναι ένας λάκκος (χαράδρα) μεγάλος που έχει διάφορα Κελλιά. Σε ένα από αυτά τα Κελλιά, που ήταν αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου, κατοικούσε ένας ενάρετος ιερομόναχος γέροντας με τον υποτακτικό του (μαθητή και βοηθό του). Ένα απόγευμα Σαββάτου ο Γέροντας έφυγε για να συμμετάσχει σε μια αγρυπνία.

Αφού ήρθε το βράδυ, ακούει ο υποτακτικός να χτυπάει κάποιος την πόρτα του κελλίου. Πήγε, την άνοιξε και βλέπει κάποιον ξένο και άγνωστο μοναχό, ο οποίος, αφού παρακάλεσε, μπήκε και έμεινε εκείνη τη βραδιά στο κελλί.

Την ώρα του όρθρου σηκώθηκαν και έψαλλαν και οι δύο την ακολουθία. Όταν όμως ήλθαν στην ωδή «Την Τιμιωτέραν των Χερουβίμ», ο υποτακτικός έψαλλε έως τέλους το συνηθισμένο και παλαιό ύμνο του αγίου Κοσμά του Ποιητή, ενώ ο ξένος μοναχός στάθηκε μπροστά από την εικόνα της Θεοτόκου και με περισσή ευλάβεια, κάνοντας άλλη αρχή του ύμνου, τον έψαλλε μελιρρύτως ως εξής:

«Άξιον εστίν ως αληθώς, μακαρίζειν σε την Θεοτόκον, την αειμακάριστον, και παναμώμητον, και μητέρα του Θεού ημών». Μετά επισύναψε και την Τιμιωτέραν μέχρι τέλους.

Όταν το άκουσε αυτό ο υποτακτικός ενθουσιάστηκε και λέει προς τον ξένο μοναχό:

- Εμείς μόνο την Τιμιωτέρα ψάλλουμε. Το Αξιον Εστίν, δεν το έχουμε ακούσει ποτέ, ούτε εμείς αλλά ούτε και οι πρωτύτεροι από μας. Αλλά σε παρακαλώ, κάνε αγάπη και γράψε μου τον ύμνο αυτό, για να τον ψάλλω κι εγώ στη Θεοτόκο.

Επειδή δεν είχε μελάνι και χαρτί, ο υποτακτικός έφερε μια πέτρινη πλάκα. Την πήρε ο ξένος, και έγραψε πάνω σ' αυτήν με το δάκτυλο του τον παραπάνω ύμνο. Και, ώ του θαύματος, τα γράμματα χαράχθηκαν τόσο βαθιά πάνω στη σκληρή πλάκα, σαν να γράφηκαν σε μαλακό πηλό. Μετά είπε:

- Από σήμερα και στο εξής έτσι να ψάλλετε αυτό τον ύμνο και εσείς, αλλά και όλοι οι Ορθόδοξοι στην Κυρία ημών Θεοτόκο.

Και εξαφανίστηκε. Ήταν ο Αρχάγγελος Γαβριήλ, απεσταλμένος από το Θεό, για να αποκαλύψει τον αγγελικό αυτό ύμνο στην ανθρωπότητα.

…Αφού επέστρεψε ο Γέροντας από την αγρυπνία, άρχισε ο υποτακτικός να του διηγείται τα συμβαίνοντα και να του ψάλλει το Αξιον Εστίν, όπως του παρήγγειλε ο άγγελος, και στη συνέχεια του έδειξε την πλάκα με τα αγγελοχάρακτα γράμματα.

Ο Γέροντας ακούγοντας και βλέποντας όλα αυτά, έμεινε εκστατικός. Πήραν και οι δύο την αγ-

γελοχάρακτη πλάκα και πήγαν στο Πρωτάτο. Την έδειξαν στον Πρώτο αλλά και στους Γέροντες της Κοινής Σύναξης και τους διηγήθηκαν όλα τα γενόμενα. Αυτοί δόξασαν το Θεό και ευχαρίστησαν τη Κυρία Θεοτόκο για το εξαίσιο αυτό θαύμα. Αμέσως έστειλαν την πλάκα στην Κωνσταντινούπολη προς τον Πατριάρχη και τον Αυτοκράτορα αφού τους έγραψαν και γράμματα που εξιστορούσαν όλη την υπόθεση του γεγονότος.

Από τότε και μετά, ο αγγελικός αυτός ύμνος διαδόθηκε σε όλη την Οικουμένη και ψάλλεται στη Θεομήτορα από όλους τους Ορθοδόξους. Η δε εικόνα της Θεοτόκου, που βρισκόταν στην Εκκλησία του Κελλίου, στο οποίο έγινε αυτό το θαύμα, με κοινή απόφαση των Πατέρων αποφασίσθηκε να μεταφερθεί στο Ιερό Βήμα του Πρωτάτου. Έτσι, την ενθρόνισαν στο ιερό σύνθρονο του Αγίου Βήματος, πίσω από την Αγία Τράπεζα, όπου βρίσκεται μέχρι και σήμερα, σαν σε θρόνο βασιλικό.

Από τότε η ιερά αυτή εικόνα πήρε την ονομασία του αγγελικού ύμνου «Αξιον Εστίν», αν και αρχικά είχε άλλη ονομασία, επειδή μπροστά στην εικόνα αυτή ψάλθηκε για πρώτη φορά από τον άγγελο ο ύμνος. Το κελλί πήρε την επωνυμία «Αξιον Εστί», ενώ ο λάκκος (η τοποθεσία) που βρίσκεται το κελλί ονομάζεται από όλους μέχρι σήμερα «Αδειν» (δηλαδή, ψάλλειν), επειδή εκεί για πρώτη φορά ψάλθηκε ο αγγελικός ύμνος.

Άγιος Λουκάς ο Ιατρός (11 Ιουνίου), ένας σύγχρονος άγιος Ανάργυρος

Καθηγητής πανεπιστημίου, πρωτοπόρος ερευνητής και χειρούργος, αρχιεπίσκοπος, έγγαμος, φυλακισμένος, εξόριστος, τυφλός, Ανάργυρος…

Γεννήθηκε το 1877 και κοιμήθηκε στις 11 Ιουνίου 1961. Το όνομά του, πριν γίνει μοναχός, ήταν Βαλεντίν Βοινο-Γιασενέτσι. Παρά την κλίση του στη Φιλολογία, προτίμησε να σπουδάσει Ιατρική, με αποκλειστικό σκοπό να βοηθήσει τους φτωχούς, αγράμματους και καταπιεσμένους χωρικούς στην αχανή ρωσική ύπαιθρο.

Ήταν κορυφαίος χειρούργος, πρωτοπόρος στη Ρωσία σε τομείς όπως η μεταμόσχευση νεφρού, η τοπική αναισθησία (την οποία πραγματοποίησε πρώτος στη Ρωσία, με δική του μέθοδο σε ηλικία 33 ετών) και η μετάγγιση αίματος, συγγραφέας σαράντα σπουδαίων επιστημονικών μελετών, που βραβεύτηκαν με το Βραβείο Στάλιν (τα χρήματα από το βραβείο τα μοίρασε στους φτωχούς) και διαπρεπής καθηγητής, από το 1920, στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου της Τασκένδης. Το βιβλίο του «Δοκίμια για τη χειρουργική των πυογόνων λοιμώξεων» (1934) στις τρεις πρώτες εκδόσεις κυκλοφόρησε σε 60.000 αντίτυπα.

Παρ' όλα αυτά ήταν ανεπιθύμητος από το αθεϊστικό σοβιετικό καθεστώς και με κάθε ευκαιρία διώχθηκε, φυλακίστηκε και εξορίστηκε για πολλά χρόνια, εξαιτίας της ιερατικής του ιδιότητας και της διαρκούς ομολογίας της πίστης του στο Θεό. Επιθυμούσε να διδάσκει στο πανεπιστήμιο φορώντας το ράσο του, ενώ στο χειρουργείο είχε πάντα την εικόνα της Παναγίας. Πριν από κάθε εγχείριση, με ένα βαμβάκι ποτισμένο με ιώδιο έκανε το σημείο του σταυρού στο σημείο του σώματος, όπου θα γινόταν η τομή. Αυτά είχαν αποτέλεσμα τις πολλαπλές καταδίκες του.

Έγγαμος και πατέρας τεσσάρων παιδιών, μετά το θάνατο της γυναίκας του έγινε μοναχός και ιερέας και πήρε το όνομα Λουκάς, επειδή και ο ευαγγελιστής Λουκάς ήταν γιατρός.

Ανάμεσα σε αλλεπάλληλες φυλακίσεις και εξορίες, έγινε ο προστάτης των φτωχών και κατατρεγμένων, άσκησε την ιατρική κάτω από άθλιες συνθήκες σε πολλά μέρη της Ρωσίας (συνήθως εξόριστος) και το σπίτι του ήταν διαρκώς γεμάτο από πάμπτωχους ασθενείς, που όχι μόνο τους περιέθαλπε δωρεάν, αλλά και, όταν μπορούσε, τους τάιζε (όταν έγινε αρχιεπίσκοπος Κριμαίας, έστελνε ανθρώπους να ψάξουν να βρουν φτωχούς ασθενείς, για να τους περιθάλψει). Σώζεται επιστολή προς το γιο του, στην οποία γράφει: «Αγάπησα το μαρτύριο, που τόσο παράξενα καθαρίζει την ψυχή».

Στα κηρύγματά του, αλλά και στην επιστημονική διδασκαλία του, τόνιζε μεταξύ άλλων δυο πράγματα: «Προστατεύστε τον εαυτό σας από το αμάρτημα του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας. Μην ταπεινώνετε ποτέ κανέναν: στο πρόσωπο του πιστού ορθόδοξου χριστιανού κάθε αλλόθρησκος και αλλοεθνής πρέπει να βρίσκει φιλοξενία και βοήθεια» – «Ο γιατρός πρέπει να βλέπει τον ασθενή

του όχι ως μια απρόσωπη "περίπτωση", αλλά ως έναν άνθρωπο-εικόνα του Θεού, που η καρδιά του σπαρταράει από φόβο!».

Κοιμήθηκε τυφλός στη Συμφερούπολη της Κριμαίας στις 11 Ιουνίου 1961, ημέρα κατά την οποία εορτάζεται η μνήμη του. Ο λαός τον τίμησε αμέσως ως άγιο και χαρακτηρίζεται Θαυματουργός – είναι «ένα αφτί που ακούει τις προσευχές των ασθενών». Το Νοέμβριο του 1995 αναγνωρίστηκε ως άγιος με απόφαση της Ουκρανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Το πιο εντυπωσιακό από τα αναρίθμητα θαύματά του (πολλά έχουν καταγραφεί και στην Ελλάδα) είναι η αποκατάσταση των δαχτύλων ενός μικρού πιανίστα, του Ναζάρ Στανιντσένκοφ, που ακρωτηριάστηκαν στις άκρες και στη συνέχεια μεγάλωσαν και αποκαταστάθηκαν στην κανονική τους διάπλαση.

Λείψανά του φυλάσσονται και στην ιερά μονή Σαγματά, έξω από τη Θήβα, που ο τότε ηγούμενός της και σήμερα μητροπολίτης Αργολίδος Νεκτάριος Αντωνόπουλος, έγραψε και τη βιογραφία του αγίου στα ελληνικά: *Αρχιεπίσκοπος Λουκάς*, εκδ. Ακρίτας 2003.

Αξίζει επίσης να αναζητήσετε στο Διαδίκτυο την εισήγηση του γιατρού Νικολάου Τζαφέστα, στην ημερίδα που διοργάνωσε η Θρησκευτική Υπηρεσία του Γ.Ν. Νοσοκομείου Κέρκυρας την 11η Ιουνίου 2012 προς τιμήν του αγίου Λουκά, *«Πώς θα ήταν ο άγιος Λουκάς ως γιατρός του Ε.Σ.Υ.;»*.

12+1: Οι *άγιοι απόστολοι*

Στις 29 Ιουνίου η Ορθόδοξη Εκκλησία γιορτάζει τους αγίους αποστόλους Πέτρο και Παύλο, ενώ στις 30 Ιουνίου τελούμε τη «Σύναξη των αγίων 12 αποστόλων», μια τιμητική γιορτή για τους 12 κορυφαίους μαθητές του Χριστού. Καθένας από τους 12 αποστόλους έχει και δική του γιορτή, την ημέρα της μνήμης του, σε διαφορετική ημερομηνία.

Ο Ιησούς είχε πολλούς μαθητές, δηλ. ανθρώπους που πίστευαν σ' Αυτόν και ακολουθούσαν τη διδασκαλία Του. Όμως οι 12 ήταν εκείνοι που είχαν αφήσει τα σπίτια τους και Τον ακολουθούσαν όπου κι αν πήγαινε. Από τους 12, ένας έχασε το δρόμο του: αντί για άγιος απόστολος, έγινε προδότης. Είναι ο πασίγνωστος Ιούδας ο Ισκαριώτης. Ο Ιούδας, μετά την παράνομη καταδίκη του Χριστού, κρεμάστηκε, όχι επειδή μετανόησε, αλλά επειδή απελπίστηκε βλέποντας το σκοτάδι που είχε κυριεύσει την ψυχή του. Γι' αυτό και δεν σώθηκε. Αν είχε μετανοήσει, αν αγαπούσε πραγματικά το Χριστό και είχε επιστρέψει κοντά Του, είναι σίγουρο πως θα είχε συγχωρεθεί και σωθεί.

Το ότι ο Ιούδας δεν σώθηκε, φαίνεται από τη φράση του ίδιου του Χριστού: «Αλίμονο στον άνθρωπο, διά του οποίου θα παραδοθεί ο Υιός του Ανθρώπου. Θα ήταν καλύτερα γι' αυτόν να μην είχε γεννηθεί» (*κατά Μάρκον*, κεφ. 14, στ. 21). «Υιό του Ανθρώπου» (=άνθρωπο) ο Κύριος ονόμαζε τον εαυτό Του, σύμφωνα με μια προφητεία του προφήτη Δανιήλ (στο βιβλίο *Δανιήλ* της Παλαιάς Διαθήκης, κεφ. 7).

Οι 12 απόστολοι είναι:

Ο Πέτρος και ο Ανδρέας, ο αδελφός του. Ο Ιωάννης, ο ευαγγελιστής της αγάπης (συγγραφέας του *κατά Ιωάννην ευαγγελίου*, της *Αποκάλυψης* και τριών επιστολών), και ο Ιάκωβος, ο αδελφός του (αυτοί οι δύο είναι οι γιοι του Ζεβεβαίου). Ο Φίλιππος και ο Ναθαναήλ ή Βαρθολομαίος. Ο ευαγγελιστής Ματθαίος ή Λευί, πρώην τελώνης (φοροεισπράκτορας των Ρωμαίων) και συγγραφέας του *κατά Ματθαίον ευαγγελίου*. Ο Θωμάς, ο Ιάκωβος του Αλφαίου, ο Θαδδαίος ή Λεββαίος ή Ιούδας Ιακώβου, ο Σίμων ο Κανανίτης και ο Ιούδας ο Ισκαριώτης.

Ο άγιος Θαδδαίος πιθανόν είναι ένας από τους «αδελφούς του Ιησού», δηλαδή τα παιδιά του αγίου Ιωσήφ του Μνήστορα (του αρραβωνιαστικού της Παναγίας), που είχε αποκτήσει από την πρώτη του σύζυγο, τη Σαλώμη, που είχε πεθάνει πριν αρραβωνιαστεί την Παναγία (με την Παναγία ο άγιος Ιωσήφ ποτέ δεν παντρεύτηκε πραγματικά).

Μετά την αυτοκτονία του Ιούδα, την Ανάσταση και την Ανάληψη του Χριστού, οι 11 απόστολοι προσευχήθηκαν και έριξαν κλήρο ανάμεσα σε κάποιους από τους ευρύτερους μαθητές του Χριστού (από εκείνους που Τον είχαν δει αναστημένο), για να επιλέξουν αντικαταστάτη του Ιούδα, σύμφωνα με ένα στίχο του προφήτη Δαβίδ στην Παλαιά Διαθήκη, που λέει «την επισκοπήν αυτού λάβοι έτε-

ρος» (Ψαλμός 108, στ. 8). Κληρώθηκε ο απόστολος Ματθίας, ο οποίος έγινε ο 12ος απόστολος. Έτσι οι απόστολοι είναι και πάλι δώδεκα.

Υπάρχει όμως και ένας 13ος απόστολος, ο απόστολος Παύλος, ο οποίος αρχικά ήταν εχθρός των χριστιανών, νομίζοντας ότι προσβάλλουν τον αληθινό Θεό. Όμως κάποια μέρα του εμφανίστηκε ο Χριστός, με μορφή Φωτός (το «άκτιστο Φως», που είναι μια ορατή εκδήλωση του Θεού), και τότε μετανόησε, έγινε χριστιανός και ταξίδεψε σε ολόκληρη τη Μεσόγειο διδάσκοντας το χριστιανισμό, μέχρι το μαρτυρικό θάνατό του στη Ρώμη κατά το διωγμό των χριστιανών από τον αυτοκράτορα Νέρωνα, γύρω στο 65 μ.Χ.

Η ιστορία των αποστόλων και γενικά οι περιπέτειες των πρώτων χριστιανών αναφέρονται σε ένα υπέροχο βιβλίο του ευαγγελιστή Λουκά, που συνεχίζει το κατά Λουκάν ευαγγέλιο και ονομάζεται *Πράξεις των Αποστόλων*. Βρίσκεται μέσα στην Καινή Διαθήκη, μετά από τα ευαγγέλια, και είναι πολύ ωφέλιμο να το διαβάσουμε όλοι οι χριστιανοί. Οι *Πράξεις* γράφτηκαν γύρω στο 60 μ.Χ., πριν θανατωθούν οι απόστολοι, γι' αυτό και δεν αναφέρουν το μαρτύριό τους, εκτός από του αγίου Ιακώβου, του αδελφού του Ιωάννη. Την ιστορία, τα ταξίδια και το μαρτύριο όλων των αποστόλων τα ξέρουμε από άλλες αρχαίες πηγές, που διέσωσαν την ιστορική μνήμη των πρώτων χριστιανών.

Εκεί βλέπουμε ότι ο Πέτρος έδρασε κυρίως στην Παλαιστίνη, τη Συρία, τη Μ. Ασία, τη Ρώμη κ.α. και σταυρώθηκε ανάποδα στη Ρώμη. Ο Ανδρέας, έφτασε ως την Αχαΐα και σταυρώθηκε σε σταυρό σχήματος Χ στην Πάτρα. Ο Ιωάννης έδρασε κυρίως στη Μ. Ασία και κοιμήθηκε σε πολύ προχωρημένη ηλικία στην Έφεσο της Μ. Ασίας. Είναι ο μόνος απόστολος που δεν πέθανε μαρτυρικά. Μάλιστα, το σώμα του δεν βρέθηκε ποτέ και κατά την παράδοση, αναλήφθηκε στον ουρανό, όπως έχει συμβεί και με την Παναγία. Υπάρχει όμως και παράδοση, ότι δεν πέθανε, αλλά ανέβηκε σε ουράνιο τόπο ζωντανός (όπως ο προφήτης Ηλίας) και πρόκειται να επιστρέψει και να αντιμετωπίσει τον Αντίχριστο, τον τελευταίο σατανικό κυβερνήτη της γης, που θα κυνηγήσει τους χριστιανούς λίγο πριν τη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου.

Ο Ιάκωβος, αδελφός του Ιωάννη, ξέρουμε από τις Πράξεις των Αποστόλων ότι θανατώθηκε στα Ιεροσόλυμα από το βασιλιά Ηρώδη Αγρίππα. Ο Φίλιππος, με δράση στη Μικρά Ασία, σταυρώθηκε στην Ιεράπολη της Φρυγίας. Ο Ναθαναήλ ή Βαρθολομαίος έδρασε στην Αραβία, την Περσία και την Ινδία, για να θανατωθεί τελικά στην Αρμενία. Ο ευαγγελιστής Ματθαίος ή Λευί, μετά από πολλές περιπέτειες, κάηκε ζωντανός στην Αιθιοπία. Κατόπιν όμως ο βασιλιάς της Αιθιοπίας μετανόησε, έγινε χριστιανός παίρνοντας το όνομα Ματθαίος. Στην Αιθιοπία τοποθετείται και ο μαρτυρικός θάνατος του αγίου αποστόλου Ματθία, που όμως μερικές φορές φαίνεται να μπερδεύονται οι πληροφορίες με το μαρτύριο του αγίου Ματθαίου, λόγω της ομοιότητας των ονομάτων τους.

Ο Θωμάς πουλήθηκε δούλος στην Ινδία, όπου δίδαξε και μετέστρεψε πολλούς στο χριστιανισμό (ακόμη και τοπικούς βασιλιάδες), όμως κάποια στιγμή θανατώθηκε. Ο Ιάκωβος του Αλφαίου κήρυξε «εις πολλά έθνη» και τελικά σταυρώθηκε. Ο Θαδδαίος εντοπίζεται στην Έδεσσα της Συρίας και στη Μεσοποταμία, όπου και μαρτύρησε. Τέλος, ο Σίμων ο Κανανίτης κήρυξε στη Βόρεια Αφρική, όπου και μαρτύρησε.

Από τη Δευτέρα, μετά την Κυριακή των Αγίων Πάντων (επόμενη Κυριακή μετά την Πεντηκοστή), μέχρι τις 29 Ιουνίου, οι ορθόδοξοι χριστιανοί έχουμε τη νηστεία των αγίων αποστόλων, που είναι είτε μεγαλύτερης είτε μικρότερης διάρκειας, ανάλογα με την ημερομηνία του Πάσχα κάθε χρόνο. Κατά τη σαρακοστή αυτή τρώμε ψάρι, εκτός Τετάρτης και Παρασκευής και είναι η νηστεία που οι παλιοί Κρητικοί ονόμαζαν «σαρακοστή του Θέρους».

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
Τ.Κ. 741 00 ΡΕΘΥΜΝΟ. Τηλ.: 28310 28854 - e-mail: riginiot@gmail.com
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: Ενορία Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Θεόδωρος Ι. Ρηγινιώτης